

Beleidsnota Recreatie & Toerisme Gemeente Voorst

Lees meer over o.a.:

- * trends
- * ontwikkelingen
- * kansen
- * dagrecreatie
- * verblijfsrecreatie
- * plannen
- * visie

NIEUWNIEUWNIEUW

Twello,
20 december 2004

gemeente voorst

BELEIDSNOTA RECREATIE EN TOERISME

**DEZE NOTA IS VASTGESTELD DOOR DE GEMEENTERAAD VAN DE
GEMEENTE VOORST OP 20 DECEMBER 2004**

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
1.1 Doelstelling.....	1
1.2 Definities	1
1.3 Aanpak.....	1
2. ONTWIKKELING EN BELEIDSKADER BINNEN RECREATIE EN TOERISME (FASE 1)	2
2.1 Ontwikkelingen in de markt.....	2
2.2 Trends aan de vraagzijde	3
2.3 Trends aan de aanbodzijde	4
2.4 Potentiële markt.....	4
2.5 Kader en visie (Europees, Rijk, provincie, regionaal, gemeente).....	4
2.5.1 Europa.....	4
2.5.2 Rijk.....	4
2.5.3 Provincie.....	5
2.5.4 Regio	5
2.5.5 Gemeente.....	5
3. RECREATIE EN TOERISME IN DE GEMEENTE VOORST (FASE 2)	6
3.1 Dagrecreatie, huidige situatie en ontwikkelingen.....	6
3.1.1 Intensief / grootschalige voorzieningen:.....	6
3.1.2 Extensief / kleinschalige voorzieningen	6
3.2 Verblijfsrecreatie, huidige situatie en ontwikkelingen	7
3.2.1 Intensief / grootschalige voorzieningen:.....	7
3.2.2 Extensief / kleinschalige voorzieningen:	7
3.3 SWOT-analyse van de recreatie in de gemeente Voorst	8
4. ONTWIKKELINGSVISIE EN CONCRETE BELEIDSADVIEZEN (FASE 3)	9
4.1 Zonering van recreatieve ontwikkelingen	9
4.2 Beleidsadviezen dagrecreatie.....	11
4.2.1 Recreatiegebied Bussloo	11
4.2.2 Evenementenbeleid.....	11
4.2.3 Fietsknooppuntensysteem	11
4.2.4 Ruiters- en koetsiersroutes	11
4.2.5 Wandelnetwerk.....	12
4.2.6 Kanonetwerk	12
4.2.7 Overige dagrecreatie.....	12
4.3 Beleidsadviezen verblijfsrecreatie.....	12
4.3.1 Campings (m.u.v. minicampings).....	12
4.3.2 Minicampings	13
4.3.3 Hotels	14
4.3.4 Bed & Breakfast	14
4.3.5 Recreatiewoningen.....	14
4.3.6 Kampeerautoplatsen	15
4.4 Beleidsadviezen algemeen	15
4.4.1 Kwantificering van recreatie en toerisme]	15
5. COMMUNICATIE, UITVOERING EN FINANCIËN (FASE 4)	17
5.1 Rol van de gemeente.....	17
5.2 Platform recreatie en toerisme.....	17
5.3 VVV	17
5.4 Middelen.....	17
5.5 Overzicht beleidsvoornemens, planning en rol van de gemeente.....	17

1. INLEIDING

Er zijn op dit moment veel ontwikkelingen gaande in de Gemeente Voorst en omgeving. De belangrijkste zijn: Stedendriehoek 2030, Reconstructie, de eigen ruimtelijke toekomstvisie en de verschuivingen in de landbouw. Door deze ontwikkelingen en de belangrijke rol die recreatie en toerisme hierin spelen, is het nodig de huidige visie (1997) op recreatie en toerisme te herzien en te actualiseren. De betekenis van recreatie en toerisme neemt toe, in economische zin (toerisme is (nog steeds) een groeisector), maar ook bijvoorbeeld als mogelijkheid voor gemeenten om zich te onderscheiden van andere gemeenten. Het toeristisch/recreatief product heeft een erg samengesteld karakter en heeft raakvlakken met een groot aantal beleidsterreinen. Dit maakt een integrale aanpak noodzakelijk.

Deze nota is vooral toegespitst op de ontwikkelingen en voortgang in onze gemeente en ontwikkelingen in de toeristische markt. Het bestaande beleidskader is bewust kort gehouden. Verder wordt, waar nodig, verwezen naar locaties waar de uitgebreide informatie te vinden is.

1.1 Doelstelling

Bevordering van recreatie en toerisme door in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen, door:

- Actief te reageren op impulsen.
- Adequaats te participeren in initiatieven.
- Het scheppen van randvoorwaarden.

1.2 Definities

Toerisme is het geheel van verschijnselen en betrekkingen dat voortvloeit uit de reis of het verblijf van personen, waarvan de verblijfplaats niet hoofdzakelijk woon- of verblijfplaats is.

De woorden recreatie en toerisme worden vaak in één adem genoemd. Ook worden ze in het dagelijkse spraakgebruik kritiekloos door elkaar gebruikt. Men spreekt van toeristen en recreanten, recreatieproject en toeristisch attractiepunt, dagtoerisme en dagrecreatie, toeristisch product en recreatie-industrie, watertoerist en waterrecreant, toeristische trekpleister en recreatief aantrekkelijk, enzovoort.

Intensief/grootschalig (op Voorster schaalniveau)

Een groot aantal recreanten per oppervlakte-eenheid op een bepaald moment. Kenmerken van intensieve recreatie:

- Groot van omvang in elke vorm (ruimtelijk, fysiek, aantallen bezoekers).
- Relatief veel impact op omgeving.
- De activiteit is hoofdfunctie en ook als zodanig bestemd in het bestemmingsplan.

Extensief/kleinschalig (op Voorster schaalniveau)

Kenmerken van extensieve recreatie:

- Klein van omvang (ruimtelijk, fysiek, aantallen bezoekers).
- Relatief weinig tot geen impact op omgeving.
- Activiteit is meestal bijfunctie en ondergeschikt aan de hoofdfunctie.

1.3 Aanpak

Deze nota is in 4 fasen opgebouwd:

- Fase 1: Wat is er gaande (ontwikkelingen, trends, kader en visie van andere instanties).
- Fase 2: Wat zijn we (inventarisatie en analyse van ons eigen aanbod, inclusief een SWOT-analyse).
- Fase 3: Wat willen we (visie op recreatie en toerisme).
- Fase 4: Plan van aanpak (hoe kunnen we dit bereiken, rekening houdend met andere ontwikkelingen).

2. ONTWIKKELING EN BELEIDSKADER BINNEN RECREATIE EN TOERISME (FASE 1)

Zoals gezegd is er veel gaande in de wereld van recreatie en toerisme. De sector is belangrijk in ons land, zowel maatschappelijk, sociaal-cultureel als economisch. Er gaat jaarlijks ruim 26 miljard euro in om en er werken bijna 350.000 mensen in deze bedrijfstak, een aantal dat naar verwachting nog zal groeien de komende jaren. Om een goed overzicht te kunnen maken wordt dit hoofdstuk verdeeld in ontwikkelingen en trends en in vraag en aanbod.

2.1 Ontwikkelingen in de markt

Sinds het totstandkomen van de vorige nota recreatie en toerisme (1997) is een aantal ontwikkelingen zodanig in een stroomversnelling geraakt dat herbezinning noodzakelijk is, zoals:

- De ontwikkelingen in de landbouw: verwacht wordt dat over een aantal jaren het aantal agrarische bedrijven ongeveer gehalveerd is, terwijl het areaal landbouwgrond met circa 10% af zal nemen.
- De inwerkingtreding van de reconstructiewet, het opstellen van het reconstructieplan Veluwe en de opdracht aan de Veluwestuurgroep om o.a. de nota Veluwe 2010 uit te voeren.
- Het proces in het kader van het stedelijk netwerk stedendriehoek.
- De voorgenomen fusie van de verschillende VVV's tot één VVV Veluwe-IJsselvallei.
- De publicatie van de "Visie op recreatie en toerisme in de IJsselvallei (Gelders Overijssels Bureau voor Toerisme (GOBT))".

Belangrijke rode draad in deze ontwikkeling is dat:

- Het opbrengstgenererend vermogen per km² land(schap) in afnemende mate via de agrarische productie tot waarde gebracht zal worden.
- Toerisme en recreatie, uitgedrukt in opbrengsten per vierkante kilometer, een steeds belangrijkere gebiedsgebonden economische motor zal worden, vermarkting van het gebied (product) IJsselvallei.
- Recreatie en toerisme in de IJsselvallei vooral het karakter van plattelands- / landschapstoerisme zal hebben en veel kleinschalige activiteiten zal omvatten.
- De IJsselvallei (van Velp tot Hattem) in dat opzicht als een geheel moet worden gezien, gesitueerd naast en gerelateerd aan het Veluwemassief.

Voor de gemeente Voorst betekent dit dat:

- Recreatie en toerisme een steeds belangrijkere economische motor van het buitengebied (incl. de kleine kernen) gaat worden.
- Dat het specifieke agrarisch cultuurlandschap van de IJsselvallei als drager van het toeristisch product van cruciaal belang is.
- Dat op de schaal van de IJsselvallei gezamenlijk beleid noodzakelijk is m.b.t.:
  - Versterking en instandhouding van het specifieke landschap.
  - Versterking en instandhouding van de streekeigen bebouwing.
  - De ontwikkeling van toeristische en recreatieve voorzieningen.
  - De PR en marketing.
  - Waar mogelijk projecten in gezamenlijk (IJsselvallei)verband oppakken.
  - Stimulerend beleid t.a.v. koeien in de wei (bijv. door verkavelingsstructuur en vergoedingen voor agrariërs).

Het landschap is van economisch belang voor recreatie en toerisme. Zonder een mooi landschap is er geen reden om te komen wandelen en fietsen. Het belang van een mooi landschap is zelfs zo groot dat het noodzakelijk zal zijn op andere beleidsterreinen ondersteunende maatregelen te nemen, zoals bijvoorbeeld:

- In ruimtelijke ordening streven naar een aaneengesloten structuur van zowel toeristisch interessant landschap, als van recreatieve dooradering: recreatieve verbindingzones, zowel oost-west als noord-zuid.
- Stimulering ontwikkeling en onderhoud specifieke landschapselementen.
- Versterking positie van de grondgebonden landbouw.
- Restrictief beleid m.b.t. sloop van streekeigen bebouwing in het buitengebied om toeristisch interessante panden eventueel te kunnen behouden.
- Architectonische voorwaarden aan nieuwbouw in het buitengebied (streekeigen).
- Waar mogelijk stimuleren van sloop van detonerende bouwwerken in het buitengebied.
- Bij herbesteding (niet te slopen) van agrarische bebouwing mogelijkheden onderzoeken tot bijvoorbeeld:
  - Vakantiebewoning.

- Permanente bewoning.
  - Kleinschalige bedrijvigheid.
- (onder de voorwaarde van respect voor het streekeigen karakter van het gebouw).
- In bestemmingsplannen meewerken aan de vestiging van kleine (toeristische) campings.
  - Proberen te voorkomen dat ontwikkelingen langs de A1 Voorst (en dus de IJsselvallei) in twee delen splitst en dat de noodzakelijke recreatieve noord-zuid verbindingen (verder) verdwijnen, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van bedrijventerreinen langs de A1.
  - Proberen te voorkomen dat verstedelijking binnen de stedendriehoek Voorst (en dus de IJsselvallei) in twee delen splitst.
  - PR en marketing de gezamenlijke profilering van de IJsselvallei boven de profilering van de gemeente Voorst stellen.

2.2 Trends aan de vraagzijde

Demografisch

- Groei van de bevolking tot 2020, daarna stabilisatie.
- Groei van de groep 55+ (over 10 jaar is 50% van de bevolking 50+ en in 2020 is 32% 55+).
- Afname van jongeren (ontgroening) en jonge gezinnen.
- Groei regio (Apeldoorn, Zwolle, Arnhem, Deventer).

Sociaal-cultureel / vrije tijd

- Over het geheel: afname van de vrije tijd.
- Grote groep actieve senioren met veel vrije tijd.
- Het aantal gezinnen van niet-Nederlandse origine zal stijgen.
- Opmars tweeverdieners (40% in 1995) en welgestelde 50+.
- Toename vluchtigheid van vrijetijdsactiviteiten: meer activiteiten waaraan men zo nu en dan deelneemt; shoppen, of zappen in vrijetijdsactiviteiten
- Individuele keuzevrijheid in vrijetijdsactiviteiten op basis van snel toegankelijke informatie.
- Groeiende belangstelling voor cultuurhistorie en educatieve elementen.
- Meer buitenshuis: een groeiend deel van de vrije tijd wordt niet thuis doorgebracht.
- Groei outdoor-activiteiten bij jongeren; niet alleen doen maar ook zien en gezien worden.
- Meer aandacht voor gezondheidsaspecten van recreatie en toerisme: meer actieve/sportieve activiteiten in een natuurlijke omgeving.
- Vraag naar kwaliteit; datgene dat wordt geboden (luxe of eenvoudig) moet van uitstekende kwaliteit zijn.
- Vraag naar meer mobiliteit; ondanks de milieuproblematiek neemt het autobezit/gebruik nog steeds toe.
- Belevingswaarde wordt steeds belangrijker; emotie, beleving en fascinatie.
- Terug naar tradities: de consument zoekt authenticiteit, streekeigenheid en cultuur.
- Voor de Veluwe geldt dat er een toenemende concurrentie is van nieuwe bestemmingen in binnen- en buitenland, waarbij het intra-Europees toerisme sneller groeit dan het binnenlands toerisme.
- Het aantal vakanties waarbij meerdere bestemmingen wordt aangedaan neemt toe.
- Regio's met een divers aanbod in dagrecreatieve bestemmingen zullen populairder worden.

Sociaal-economische ontwikkelingen

- Aantal deelnemers aan het arbeidsproces daalt.
- Vrije tijd wordt kostbaar, besteding hiervan moet voldoening opleveren.

Economisch

- Door de kortere reisduur dalen de uitgaven per reis, maar de uitgaven per dag blijven op hetzelfde niveau door de hogere kwaliteitseisen.
- Bestedingen voor vakantie staan onder toenemende druk van alternatieve uitgaven.

Wonen

- Druk op de onroerend goed markt vanuit de oprukkende Randstad; Veluwe/IJsselvallei als aantrekkelijk woon- en werkmilieu en daarmee als vestigingsklimaat voor bedrijven.
- De vraag naar buiten wonen stijgt, zowel tijdelijk als permanent. De grens hiertussen vervaagt.

Landbouw

- Veranderende normen en waarden omtrent voedselproductie, voedselveiligheid en ruimte c.q. natuurbeheer.
- Agrotourisme, wordt in de toekomst volwaardige tak aan de bedrijfsvoering. Er ontstaan nieuwe formules. Versoepeling van de huidige regelgeving zal het aanbod stimuleren.

Ruimtelijke trends

- Recreatie en toerisme worden steeds vaker ingezet als instrument in de ruimtelijke ordening.
- Natuurlijke recreatiegebieden moeten zodanig ingericht worden dat ze aansluiten op de karakteristieke kwaliteiten in de omgeving.

2.3 Trends aan de aanbodzijde

- Recreatie en toerisme is een snel groeiende sector.
- Aandeel van de sector recreatie en toerisme in totale werkgelegenheid in Nederland groeit.
- De helft van de totale recreatieve werkgelegenheid in Gelderland is gesitueerd op de Veluwe (ruim 20.000 arbeidsplaatsen).
- Toenemende professionalisering en commercialisering van de vrijetijdssector. Opleidingen worden verbeterd, er wordt meer aan marktonderzoek en bedrijfsvoorlichting gedaan. Er is een toename van promotionele activiteiten en naar samenwerking in de toeristische sector.
- Opkomst multifunctionele landbouw: landbouw met neventakken in recreatie en toerisme en natuur- en landschapsbeheer.
- Meer productverbreding in de verblijfssector, waarbij steeds meer mengvormen zullen ontstaan (tussen bijvoorbeeld kamperen en bungalows). Het ruimtelijk beleid is niet altijd ingesteld op deze vormen van verblijfsrecreatie, waardoor marktkansen niet optimaal kunnen worden benut.

2.4 Potentiële markt

De consument wordt steeds minder voorspelbaar. Hij is grillig en heeft een korte interesstijd (impulsgedrag). Hij zoekt naar op maat gesneden activiteiten, waarbij verschillende stijlen door elkaar heen kunnen lopen. Hij wordt steeds kritischer, waarbij kwaliteit als vanzelfsprekend wordt beschouwd. De consument van de toekomst is zelfbewust en kiest naar behoefte waarbij de beleving en emotie centraal staan. Er ontstaat een belevingsconsument. Door het grillige gedrag van de consument is het heel moeilijk een passend product te creëren.

In onze regio kan onderscheid gemaakt worden in de volgende doelgroepen, waarbij Voorst zich met name op de eerste drie richt:

- *Bewoners in de regio*
De IJsselvallei kan een sterkere rol gaan vervullen voor recreatieve dagactiviteiten vanuit de eigen woonplaats. Uitstapjes in het landelijk gebied zijn veelal van vrij korte duur; 60% duurt tussen de twee en de vier uur. De gemeenten in de IJsselvallei hebben een gezamenlijke recreatieve potentie van 500.000 inwoners.
- *Verblijfstoeristen op de Veluwe*
De Veluwe ontvangt 15% van alle binnenlandse vakanties en is een belangrijk vakantiegebied in Nederland.
- *Dagtoeristen*
Mensen die de IJsselvallei bezoeken voor attracties, evenementen, fiets- en wandelroutes etc. Voor de Veluwe is deze groep groot, de IJsselvallei kan hiervan meeprofiteren door met het versterken en beter vermarkten van primair aanbod, routestructuren, arrangementen en promotionele acties aan te haken bij de Veluwe (zonder de eigen identiteit te verliezen).
- *Watersporters*
10.000 passages per jaar op de IJssel.

2.5 Kader en visie (Europees, Rijk, provincie, regionaal, gemeente)

Het kader wordt hieronder kort omschreven. Wanneer een onderdeel van groot belang is, wordt het uitgebreider behandeld.

2.5.1 Europa

Toerisme heeft een internationaal karakter. Op Europees niveau ontbreekt een specifiek gemeenschappelijk toeristisch beleid. De Europese Commissie hanteert een nieuwe aanpak met betrekking tot toerisme. Voorstellen van de Commissie over een communautair toeristisch beleid zijn vervangen door een meer inhoudelijk georiënteerd overleg tussen de lidstaten. Ook in OESO-verband wisselen landen periodiek gegevens uit over toeristisch beleid. Binnen de Structuurfondsen is een aantal ontwikkelingsdoelstellingen en grensoverschrijdende initiatieven (INTERREG en LEADER) van belang voor recreatie en toerisme.

2.5.2 Rijk

Het rijksbeleid voor recreatie en toerisme is ondergebracht bij het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselveiligheid (LNV) en Economische Zaken (EZ). Zij zijn verantwoordelijk voor respectievelijk openluchtrecreatie en het toerisme. In het algemeen kan gezegd worden dat door het Rijk in toenemende mate toeristisch-recreatieve zaken worden gedecentraliseerd naar provincie en gemeenten. De volgende beleidsnotities zijn van belang:

- Kiezen voor recreatie, beleidsnota openluchtrecreatie.

- Beleidsbrief toerisme en recreatie.
- Nota ruimte en agenda vitaal platteland.
- Natuurbeleidsplan - natuur voor mensen, mensen voor natuur.
- Wet op de openluchtrecreatie (wordt op termijn afgeschaft en deels geïntegreerd in de Wet ruimtelijke ordening). Wanneer de wet wordt afgeschaft krijgen de gemeentes meer vrijheid.
- Reconstructiewet:
 Voor recreatie en toerisme zijn in het projectplan de volgende subdoelstellingen opgenomen:
  - Waar ligt ruimte voor verblijfsrecreatie?
  - Hoe kan recreatie en toerisme een bijdrage leveren aan de landschappelijke en sociaal-economische structuur?
  - Verblijfsrecreatie in beweging krijgen (krimp en groei).
  - Afstemmen recreatieve routes.
  - Functiebepaling Apeldoorns kanaal.

2.5.3 Provincie

Op provinciaal niveau zijn er drie nota's van belang voor recreatie en toerisme en de uitwerking van de reconstructiewet:

- Streekplan.
- Veluwe 2010.
- Nota openluchtrecreatie en toerisme in Gelderland 1995 – 2010.
- Reconstructie (projectplan 2015, de uitdaging):
 Hoofddoelstelling: het geven van kwaliteitsimpulsen aan duurzame verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en de daarmee samenhangende leefbaarheid in het landelijk gebied, voor de functies natuur, bos, landbouw, recreatie, drinkwatervoorziening, veiligheid, wonen en werken, op een dusdanige manier dat de verscheidenheid en de eigen identiteit van de Veluwe (Centraal Veluws Natuurgebied (CVN)) en randen blijft behouden. Als intensieve dagrecreatiegebieden worden recreatiegebied Bussloo en vliegveld Teuge genoemd. Over verblijfsrecreatiegebieden lopen de meningen nog uiteen, meer duidelijkheid over waar verblijfsrecreatie gesitueerd zal worden, volgt bij de goedkeuring van het reconstructieplan door het ministerie van LNV.

2.5.4 Regio

- Stedendriehoek 2030 (2003).
 In het structuurbeeld wordt vooral ingegaan op de landschappelijke waterrijke kwaliteiten die grote kansen bieden voor het ontwikkelen van recreatieve mogelijkheden. Recreatiegebied Bussloo neemt hier een centrale positie in en kan zich volgens de Stedendriehoek op termijn ontwikkelen tot regionaal park van formaat.
- Visie GOBT (Gelders Overijssels Buro voor Toerisme) → IJsselvallei (2002).
 Doelstellingen voor de IJsselvallei:
  - *Een bijdrage aan de toeristische-economische ontwikkeling.*
 Gemikt wordt op een bovengemiddelde groei van het aantal arbeidsplaatsen in de recreatief-toeristische sector van minimaal 5% in de komende 10 jaren (Veluwe als geheel 95-99 3,5%).
  - *Verbeteren van de recreatief-toeristische mogelijkheden voor inwoners en toeristisch bezoek.*
 Vernieuwing en uitbreiding van het product is nodig om aan de veranderende behoeften van een steeds kritischer wordende consument te voldoen.
  - *Het versterken van de recreatief-toeristische beeldvorming van de IJsselvallei.*
 De recreatief-toeristische mogelijkheden moeten veel nadrukkelijker worden geprojecteerd (bekendheid en imago).
  - *Een bijdrage aan andere sectoren.*
 Toerisme kan een (economische) drager zijn voor leefbaarheid in de kleine kernen, voor natuur- en landschapsverbetering, voor restauratie en functievernieuwing van cultuurhistorisch erfgoed. Omgekeerd kunnen recreatie en toerisme maximaal kunnen profiteren van vitale omgevingskwaliteiten zoals cultuurhistorie, karakteristiek en agrarisch landschap.

2.5.5 Gemeente

Ook in onze gemeente zijn diverse stukken die (deels) een relatie hebben met recreatie en toerisme:

- Ruimtelijke toekomstvisie.
- Fietspadennota.
- Leidraad Bussloo 2008.

De ruimtelijke toekomstvisie is de meest actuele ontwikkeling. Meer hierover vindt u in hoofdstuk 4, paragraaf 4.1.

3. RECREATIE EN TOERISME IN DE GEMEENTE VOORST (FASE 2)

In dit hoofdstuk staat een overzicht van wat er al is in onze gemeente, onderverdeeld in dag- en verblijfsrecreatie, grootschalig en kleinschalig. Dit hoofdstuk is geen totaaloverzicht van alle recreatieve mogelijkheden in de Gemeente Voorst, met name de belangrijkste of meest relevante onderdelen (bekend en minder bekend) zijn opgenomen. Als slot van dit hoofdstuk treft u een analyse aan van de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen (SWOT-analyse).

3.1 Dagrecreatie, huidige situatie en ontwikkelingen

3.1.1 Intensief / grootschalige voorzieningen:

Recreatiegebied Bussloo → In de Gemeente Voorst bevindt zich dagrecreatiegebied Bussloo (300 ha) met een wateroppervlak van circa 90 ha. Het gebied is in eigendom van de RGV (Recreatiegemeenschap Veluwe) en is het grootste dagrecreatiegebied van de Oost-Veluwe. Het gebied heeft een regionale functie. De raad van de Gemeente Voorst heeft op 31 maart 2003 de "Leidraad tot ontwikkeling recreatiegebied Bussloo 2008" vastgesteld. Deze leidraad biedt mogelijkheden tot verdere ontwikkeling van het recreatiegebied (vestiging duikschool, sauna, hotel, uitbreiding golfbaan, uitbreiding horeca, pitch en puttbaan en meer gelegenheid voor het houden van evenementen).

Luchthaven Teuge → In 1935 werd luchthaven Teuge aangelegd op korte afstand van het dorp Teuge. Voor de Tweede Wereldoorlog was het veld vooral in gebruik als opleidingsvliegveld. Daarna is het accent volledig komen te liggen op het particuliere gebruik voor zowel de zakelijke als de recreatieve luchtvaart. In 2003 is het bestemmingsplan luchthaven Teuge gedeeltelijk goedgekeurd; de landingsbaan kan verlengd worden naar 1199 meter, waardoor bijna heel Europa binnen vliegbereik ligt. De recreatieve betekenis van de luchthaven kan worden onderscheiden in de actieve (zweefvliegen en parachutespringen) en passieve recreatie (kijkers). Geschat wordt dat er jaarlijks circa 200.000 toeschouwers zijn.

Zwembad de Schaek → Het zwembad heeft zowel een overdekt als een openluchtbad en trekt jaarlijks circa 300.000 bezoekers en heeft daarmee een regionale functie. Er zijn ideeën om het zwembad uit te breiden met nog een overdekt bad.

Fietsvoetveer Gorssel – Wilp → Het fietsvoetveer is een succesvol project dat in 1989 is opgezet door de gemeenten Voorst en Gorssel en het recreatieschap Achterhoek Liemers. Bij opzet van het project is uitgegaan van 9.000 overzettingen per seizoen, dit zijn er inmiddels ruim 30.000. Het veer vaart 22 weken per jaar. Als proef (tot 2007) is het vaarseizoen met vier weken verlengd. Als deze proef een succes blijkt zal het definitief in de exploitatieovereenkomst worden opgenomen. Het eerste proefjaar is inmiddels een succes gebleken.

Fietsknooppuntensysteem → In 2000 heeft de Gemeente Voorst samen met Apeldoorn en Renkum het initiatief genomen om te komen tot een fietsknooppuntensysteem op de Veluwe en IJsselvallei. Het fietsknooppuntensysteem is een bewegwijzeringsmethode die grote flexibiliteit biedt aan de fietser en grote gebieden aan elkaar kan knopen. In andere gebieden heeft het systeem zich al bewezen. De toeristische economie heeft daar ook baat bij gehad. De verwachting is dat in 2005 de eerste bordjes geplaatst kunnen worden in de Gemeente Voorst en in 2006 het knooppuntensysteem operationeel kan zijn. Het is nog onzeker of alle Veluwse gemeente meedoen, wel is al zeker dat de IJsselvallei participeert.

3.1.2 Extensief / kleinschalige voorzieningen

Wandelen → ontwikkeling wandelroutes tot netwerk. Er komt gemiddeld één wandelroute per jaar bij. Het streven is dat deze route aansluit op reeds bestaande routes of dat er een verbindingsroute wordt aangegeven. Alle wandelroutes samen vormen dan een (wandel)netwerk.

Fietsen → er is een groot aantal beschreven en bewegwijzerde fietsroutes in de Gemeente Voorst. Het fietspadenplan voegt hier diverse nieuwe verbindingen aan toe. De routes zullen allen geïntegreerd worden in het fietsknooppuntensysteem. Er verschijnen af en toe nog nieuwe routes op initiatief van de VVV en de RGV.

Paardrijden → op dit moment zijn er beperkte mogelijkheden voor ruiters in de Gemeente Voorst. De wens voor uitbreiding is aanwezig, waarover meer in hoofdstuk 4.2.2.

Kanoën → wat voor ruiterroutes opgaat geldt in nog mindere mate voor waterroutes. Er zijn nog geen officiële routes maar de wens bestaat. Het principe is hetzelfde als voor wandelen, fietsen en ruiterroutes.

3.2 Verblifsrecreatie, huidige situatie en ontwikkelingen

3.2.1 Intensief / grootschalige voorzieningen:

Kampeerterein De Scherpenhof → in de gehele Gemeente Voorst is één verblifsrecreatieterrein c.q. camping aanwezig: De Scherpenhof aan de noordzijde van het dorp Terwolde. Gedeeltelijk gelegen langs de uiterwaarden van de IJssel betreft het een terrein van circa 30 ha. Hiervan ligt ca 27,5 ha in de Gemeente Voorst. Het terrein heeft 300 toeristische standplaatsen voor de periode van 15 maart t/m 31 oktober van elk jaar en 300 seizoenstandplaatsen. Er bevinden zich 60 stacaravans, 25 bungalows en 17 appartementen. Volgens het bestemmingsplan is er nog ruimte om 51 appartementen te bouwen. Verdere voorzieningen: zwembaden (openlucht en overdekt), restaurant, bowlingbaan etc.

Recreatiegebied Bussloo → het bestemmingsplan Bussloo geeft ruimte voor een camping ter grootte van zeven ha. Hiervoor is in de afgelopen jaren geen exploitant gevonden. Volgens de laatste ontwikkelingen wordt dit terrein herbestemd om de golfbaan uit te kunnen breiden.

De gemeente Voorst heeft geen grootschalige hotelaccommodatie. Volgens de Leidraad 2008 van recreatiegebied Bussloo is er de mogelijkheid voor vestiging van een hotel met 60 – 80 kamers aan de zuidwest oever van de recreatieplas.

Ook zijn er plannen voor een hotel bij het bowlingcentrum De Worp in Steenenkamer. Ook hier gaat het om 60 – 80 kamers.

3.2.2 Extensief / kleinschalige voorzieningen:

Hotel Taverne → In de gemeente Voorst is één hotel. Het hotel heeft 12 kamers, een restaurant en beperkte vergaderaccommodatie en is gevestigd in het centrum van Twello.

Groepsaccommodaties → er is een aantal groepsaccommodaties in de Gemeente Voorst. Het Hunderen en De Hulschbosch. Ook het paracentrum heeft ruimte om groepen te kunnen ontvangen, maar dit gaat enkel om parachutisten.

Vakantiewoningen → in de Gemeente Voorst is een klein aantal vakantiewoningen bij particulieren aanwezig.

Bed & breakfast (logies/ontbijt) → Er is een redelijk aantal bed & breakfastadressen bij particulieren in de gemeente Voorst. Er is op dit moment geen beleid voor B&B, zie hoofdstuk 4, paragraaf 4.3.4).

Minicampings → een aantal agrariërs en burgers heeft een minicamping bij hun erf (woning). In de volksmond: kamperen bij de boer. Van 15 maart t/m 31 oktober mogen 10 tot 15 (conform de voorgaande nota recreatie en toerisme is in sommige gevallen het maximum aantal plaatsen op de minicamping op 10 gesteld) kampeermiddelen geplaatst worden. Op dit moment is er een lobby aan de gang van de verschillende belangenverenigingen (SVR en VeKaBo) om het maximum aantal plaatsen uit te breiden naar 20 of 25 jaarrond.

Camping de Weeltenkamp → dit is een voormalige minicamping die is uitgebreid naar een kleine camping met 45 standplaatsen. De camping is alleen in het seizoen geopend en er zijn geen stacaravans toegestaan. De camping heeft toeristische en seizoenplaatsen.

3.3 SWOT-analyse van de recreatie in de gemeente Voorst

Bij een SWOT-analyse worden de belangrijkste sterke en zwakte punten van een organisatie of zoals in dit geval het toeristisch product Voorst benoemd, samen met de belangrijkste kansen en bedreigingen. Het is een populair middel om de situatie in kaart te brengen en op basis daarvan een strategie te bepalen.

Sterkte	Zwakte
<ul style="list-style-type: none"> • Rust en ruimte. • Kleinschaligheid (geen massatoerisme). • Authentieke en zeer gevarieerde landschappen. • Afwisseling van water, landgoederen en agrarische landschappen. • Grootchalig recreatiegebied. • Goede bereikbaarheid per auto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de toerist geen herkenbare identiteit. • Verspreide kleinschalige r&t-producten, zonder samenhang en samenwerking. • Weinig verblijfsaccommodatie. • Matige ontsluiting voor fietsers, wandelaars en ruiters. • Weinig recreatieve trekkers (attracties, horeca langs routes, natuurdoelen). • Matige tot slechte bereikbaarheid per openbaar vervoer.
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Cultuurhistorie. • Groot marktpotentieel vanuit stedelijke gebieden. • Trend naar beleving authentiek, streekeigen, gezond etc. • Behoeftte aan korte vakanties jaarrond in natuurlijke omgeving. • Bereidheid bij consument om te betalen voor kwaliteit. • Ruimte voor nieuwvestiging van verblijfs- en dagrecreatie (bijvoorbeeld trekkershutten). • Landgoederen bieden kansen voor horeca/verblijfsrecreatie in het hoge segment. • Gezamenlijke ontwikkeling van recreatieve route- en ecologische structuren met Veluwe en Stedendriehoek. • Trend naar multifunctionele landbouw (landbouw + recreatie + natuurbeheer). • Meer vakanties in eigen land door economische situatie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Steeds strenger wordende regelgeving werkt belemmerend voor zowel recreatie en toerisme als landbouw en combinaties hiervan (richtlijn hinderwet, RO-toetsingsbeleid etc.). • Toenemende verstedelijking van het landschap. • Afnemende ambities binnen natuurontwikkeling en landbouw en de bereidheid binnen deze sector tot integratie met r&t. • Uitbreiding utilitaire infrastructuur (A1, mogelijke derde IJsselbrug). • Vermindering aantal spoorwegovergangen. • Verdwijning van recreatieve noord-zuid en oost-west verbindingen.

4. ONTWIKKELINGSVISIE EN CONCRETE BELEIDSADVIEZEN (FASE 3)

In de voorgaande hoofdstukken is een overzicht gemaakt van de trends, ontwikkelingen, bestaande situatie en een analyse van de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen gemaakt. Centraal hierin staat om de gemeente Voorst neer te zetten als het groene hart van de Stedendriehoek, de frisse flank van de Veluwe. Op basis hiervan is een aantal beleidsadviezen samengesteld. De belangrijkste boodschap hierin is dat Voorst op toeristisch gebied over het algemeen kleinschalig moet blijven (geen massatoerisme), maar dat incidentele grootschaligheid kansen biedt en gezond is voor de lokale (toeristische) economie. Ook is het belangrijk dat de kwaliteit van het geboden product hoog is. Rekening houdend met andere ontwikkelingen, zoals de ruimtelijke toekomstvisie Voorst, is het wenselijk om dezelfde landelijke zonering te hanteren en op basis daarvan invulling te geven aan het toeristische en recreatieve product.

4.1 Zonering van recreatieve ontwikkelingen

De ruimtelijke toekomstvisie hanteert deelgebieden in het landelijk gebied (zie kaart). Voor de eenduidigheid en overzicht worden in deze nota dezelfde deelgebieden gehanteerd. Het uitgangspunt van zonering is duidelijkheid scheppen over welke ontwikkelingen waar mogelijk zijn. Er moet echter wel de ruimte blijven om overige zaken van geval tot geval te bekijken. Over recreatie en toerisme zegt de visie het volgende:

Noordelijke Weteringengebied

Recreatieve ontwikkelingen in dit gebied richten zich met name op het verder uitbreiden van de routenetwerken voor wandelaars, fietsers, ruiters en kanoërs (o.a. herstel en opwaardering van de kerkpaden). Het gebied van de Terwoldse Bandijk speelt daarin een belangrijke rol op recreatief gebied. Aan de routestructuren gekoppeld, is het mogelijk kleinschalige recreatieve activiteiten te ontwikkelen (horeca, theetuin, minicamping etc.). In het grondgebonden landbouwgebied zijn de recreatieve mogelijkheden beperkter.

Groene Carré

Dit gebied leent zich voor verdergaande recreatieve ontwikkeling, waaronder het project Weteringse Broek waar op dit moment aan gewerkt wordt. Daarnaast zal vooral een uitbreiding van wandel-, fiets- en ruiterspaden worden voorgestaan. Prioriteit daarbij heeft de aanleg van noord-zuidverbindingen die het zuidelijke en noordelijke deel van het Groene Carré aan de westkant met elkaar verbindt. Ook een recreatieve route langs het Fliertdal draagt bij aan een meer compleet netwerk.

Open middengebied

Binnen dit gebied is uitbreiding van wandel-, fiets- en ruiterspaden mogelijk als verbinding tussen Woudhuis en Groene Carré en in aansluiting met recreatiegebied Bussloo. In het gebied ten noorden van de Rijksweg A1, rondom Wilp-Achterhoek is de ruimtelijke druk het grootst. De ligging ervan biedt veel potenties, zowel ten aanzien van landschap en (verblijfs)recreatie (gerelateerd aan de rijksweg en Twello) en mogelijk te verplaatsen tuinbouwbedrijven uit het gebied. Voor het gebied zal een nadere studie plaatsvinden naar de gewenste ontwikkeling van het gebied. De positie en relatie met het dorp Wilp-Achterhoek vormt binnen deze studie een belangrijk onderdeel. (Nadere uitwerking voor Wilp-Achterhoek e.o. volgt in een visie).

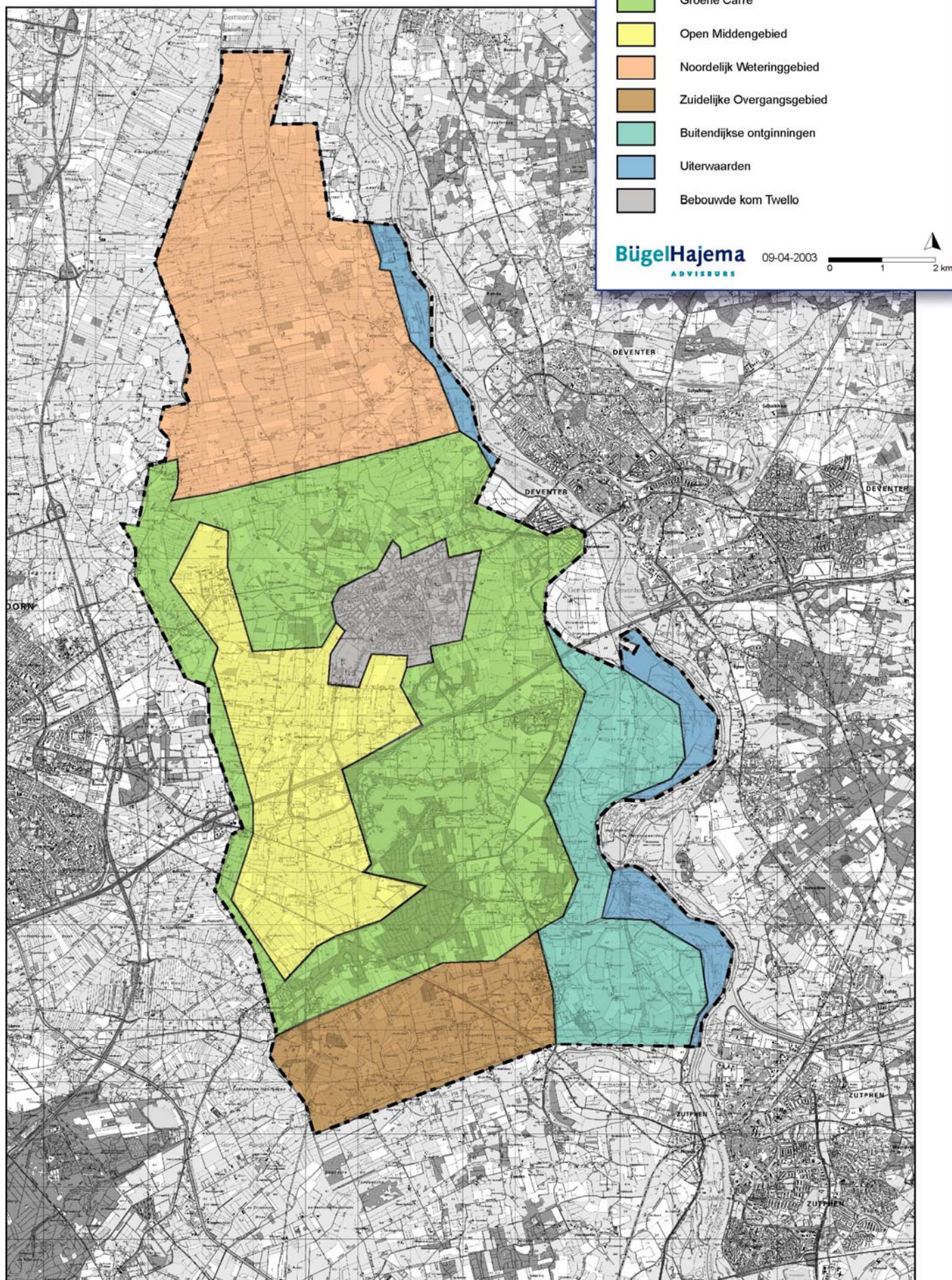
Zuidelijk overgangsg gebied

In dit gebied wordt met name ingezet op het ontwikkelen en verder uitbreiden van de routenetwerken voor wandelaars, fietsers en ruiters. Hieraan gekoppeld is het mogelijk om kleinschalige recreatieve activiteiten te ontwikkelen (horeca, theetuin, minicamping etc.).

Buitendijkse ontginningen

De ontginningen hebben een grote landschappelijke aantrekkingskracht. De bestaande infrastructuur en de routenetwerken voor met name wandelaars en fietsers bieden voldoende mogelijkheden om het gebied te beleven. Kleinschalige en extensieve recreatie past binnen het gebied.

Kaart 4.1
DEELGEBIEDEN LANDELIJK GEBIED

De uiterwaarden

Dit gebied leent zich goed voor extensieve vormen van recreatie voor met name wandelaars. De ontwikkeling van onverharde paden, staphekjes en struinnatuur passen goed bij het karakter van de uiterwaarden en vormen een bijzondere recreatieve attractie binnen de gemeente. Op de Scherpenhof is intensieve dag- en verblijfsrecreatie geconcentreerd.

Recreatiegebied Bussloo

Dit gebied wordt versterkt met een intensivering aan dagrecreatieve attracties. Het gaat met name om aan water en bos gerelateerde sportvoorzieningen, gecombineerd met horeca. Vanuit de regionale ontwikkelingen in Stedendriehoeksverband en de Reconstructie Veluwe wordt voor de langere termijn gekeken naar verdergaande ontwikkelingen binnen het recreatiegebied op het vlak van dag- en verblijfsrecreatie. De waterplas binnen het gebied heeft tevens een functie ten behoeve van de waterbergingsopgave.

4.2 Beleidsadviezen dagrecreatie

4.2.1 Recreatiegebied Bussloo

Het ontwikkelingsplan voor Bussloo is tot 2008 vastgelegd in de "Leidraad tot ontwikkeling recreatiegebied Bussloo 2008". Voor ontwikkeling na 2008 is de visie in deze beleidsnota van toepassing. De verwachting is dat de golfbaan zich nog gaat ontwikkelen via 18 naar 27 holes, ook wordt de zone van de Ecologische verbindingzone nog uitgebreid. Met deze ontwikkelingen lijkt het gebied rondom de plas voldoende ontwikkeld, met als enige leemte het MOB-complex. Hierover is op dit moment nog onvoldoende duidelijkheid (Hoe wordt het opgeleverd? wat zijn de kosten? wat staat er aan verstening? Wat zit er in de grond?). Er zijn waarschijnlijk twee opties: het terrein wordt opgeleverd als natuurgebied of het terrein kan ontwikkeld worden. Gezien zijn ligging is dit terrein uitermate geschikt om een verblijfsrecreatieve bestemming te geven in relatie tot de plas Bussloo.

1. <i>Beleidsadvies: Wanneer het MOB-complex vrijkomt zal deze locatie de functie van verblijfsrecreatie krijgen.</i>

4.2.2 Evenementenbeleid

Evenementen zijn een goed instrument om dagrecreatie meer te ontwikkelen. Evenementen kunnen een trekpleister zijn, de gemeente op de kaart zetten en economische spin-off genereren. Het is belangrijk om meer ruimte bieden voor evenementen (een kader scheppen d.m.v. evenementenbeleid).

2. <i>Beleidsadvies: Een nota evenementenbeleid ontwikkelen.</i>
--

4.2.3 Fietsknooppuntensysteem

De klankbordgroep van Veluwe gemeenten is begin 2003 begonnen met het opstellen van het Fietstotaalplan Veluwe 2010. In dit fietstotaalplan komen een aantal belangrijke fietszaken op de Veluwe samen: het aanleggen van een Fietsknooppuntensysteem (bewegwijzering), reconstructie fietspaden, aanvullende voorzieningen als wegmeubilair, promotie, marketing en monitoring.

Het fietsknooppuntensysteem is een fietsproduct, waarbij vooraf geselecteerde fietspaden onderling verbonden zijn tot één netwerk van fijnmazige lussen. Dit netwerk is volledig bewegwijzerd. De verbindingen in het systeem worden gevormd door zgn. knooppunten. Deze knooppunten zijn de dragers van het systeem en fungeren als locaties waar men van richting kan veranderen. Met dit systeem is de fietser in staat om op zeer eenvoudige wijze zelf routes samen te stellen en zo dus naar wens te variëren in tijd en afstand.

Dit systeem is zeer wenselijk voor de gemeente Voorst. Het jaar 2004 is gebruikt om de financiering rond te krijgen (subsidie provincie en cofinanciering (o.a. van alle deelnemende gemeente op de Veluwe)). Vanaf 2005 kan (bij een uitermate voorspoedig lopende procedure) begonnen worden met het (gedeeltelijk) introduceren van het knooppuntensysteem. Naast kosten voor aanleg is er geld nodig voor promotie/marketing en daarna zal er geld beschikbaar moeten zijn voor onderhoud van het systeem.

3. <i>Beleidsadvies: fietsknooppuntensysteem in de Gemeente Voorst ontwikkelen. Benodigde gelden worden opgenomen in de programmabegroting.</i>

4.2.4 Ruiters- en koetsiersroutes

In 2003 is er een projectplan geschreven over de mogelijkheden voor ruiters- en koetsiersroutes in de Gemeente Voorst. Uit dit projectplan komt naar voren dat er diverse mogelijkheden zijn in de gemeente, maar minstens zo veel knelpunten. Het netwerk sluit aan op de Veluwe trail en het netwerk in de Achterhoek. Als het

project met andere initiatiefnemers wordt opgezet en deel uitmaakt van een groter project kan er subsidie worden verstrekt vanuit de provincie. Dit traject loopt nu. De routes zullen naar schatting niet voor 2007 operationeel worden. Het project kan ook in eigen beheer (dus sneller) gerealiseerd worden. De kosten zullen dan in zijn geheel voor de Gemeente Voorst zijn.

4. *Beleidsadvies: ruit- en koetsiersroutes realiseren door uitvoering te geven aan het projectplan. De kosten hiervoor opnemen in de programmabegroting van 2006. Actief participeren in andere projecten (bijvoorbeeld Weteringse Broek of Project Bandijk) als zich daar mogelijkheden voordoen tot het ontwikkelen van kanoroutes.*

4.2.5 Wandelnetwerk

In het kader van het project Bandijk is er opdracht gegeven voor het opstellen van een projectplan voor een wandelnetwerk in de omgeving van de Bandijk. Verder zijn er geen actieve projecten gaande of gepland om het wandelnetwerk uit te breiden. Door initiatieven van burgers (Poelenpad, Mooi Voorst, Kerkenpad Voorst) wordt het netwerk uitgebreid. Deze gezamenlijke initiatieven breiden het wandelnetwerk uit.

5. *Beleidsadvies: Initiatieven van burgers blijven ondersteunen (financieel en facilitair) om het wandelnetwerk in de Gemeente Voorst uit te breiden. Actief participeren in andere projecten (bijvoorbeeld Weteringse Broek of Project Bandijk) waar zich mogelijkheden voordoen tot het ontwikkelen van wandelroutes.*

4.2.6 Kanonetwerk

Op dit moment zijn er geen kanovoorzieningen in de Gemeente Voorst, maar in het kader van de wens om de toeristische routestructuren te ontwikkelen is een kanonetwerk een interessante optie. Er lijken ook mogelijkheden om een aantal watergangen in de gemeente hiervoor geschikt te maken. Uit oogpunt van uitbouw van het toeristisch product is dit de moeite van het onderzoeken waard. Het doel is om in 2005/2006 een projectplan te laten schrijven waarin (on)mogelijkheden, kosten en een uitvoeringsplan staan. Dus dezelfde werkwijze als bij de ruiterroutes.

6. *Beleidsadvies: haalbaarheid laten onderzoeken door kanospecialist om een kanonetwerk in de gemeente Voorst te kunnen ontwikkelen (zelfde traject volgen als bij de ruit- en koetsiersroutes). Actief participeren in andere projecten (bijvoorbeeld Weteringse Broek of Project Bandijk) als zich daar mogelijkheden voordoen tot het ontwikkelen van kanoroutes.*

4.2.7 Overige dagrecreatie

Kleinschalige vormen van dagrecreatie moeten in principe in onze gemeente mogelijk zijn. Voor grootschalige projecten wordt in de zoning aangegeven waar ontwikkelingen mogelijk zijn.

7. *Beleidsadvies: positieve grondhouding tegenover kleinschalige recreatieve ontwikkelingen, conform de ruimtelijke toekomstvisie.*

4.3 Beleidsadviezen verblijfsrecreatie

4.3.1 Campings (m.u.v. minicampings)

Ondanks de licht negatieve tendens op de kampeermarkt zijn er zeker nog mogelijkheden voor ontwikkeling, met name op het gebied van kampeervoorzieningen en diensten voor speciale kansrijke doelgroepen, zoals bijv. tweepersoonshuishoudens (groeimarkt). Zoning is belangrijk binnen een camping (toeristisch versus vaste verblijfsplaatsen).

Het NRIT (Nederlands Research Instituut voor Recreatie en Toerisme) hanteert de volgende normen: middelgroot is 150 tot 500 standplaatsen, groot is > 500 standplaatsen. Voor het schaalniveau van Voorst is deze indeling te grof. Voor Voorst is het wenselijk de volgende normen te hanteren:

Kleinschalige camping heeft tot 75 standplaatsen
Middelgrote camping heeft 76 tot 300 standplaatsen
Grootschalige camping heeft meer dan 300 standplaatsen

Het ruimtebeslag van een middelgrote camping is gemiddeld 7 tot 15 ha. De gemiddelde standplaatsgrootte van een toeristische plaats bedraagt 97m², een seizoensplaats 106 m² en een vaste jaarplaats 158 m².

Op dit moment zijn er geen plannen of intenties voor het ontwikkelen van een (middel)grote camping in de Gemeente Voorst. Voor een verblijfsvorm die in onze gemeente wel wenselijk is, is het aanbod vrij beperkt. Ruimte voor campings moet gezocht worden in een gebied waar het landschappelijk inpasbaar is en verblijfsrecreatie kan zorgen voor landschapsversterking, wellicht in combinatie met waterberging (waterlandgoed). Het zoekgebied is grofweg: westkant Leemsteeg en de Withagenweg tot de oostgrens van Apeldoorn, ten zuiden van Teuge en ten noorden van Klarenbeek (gele zonering).

Op een middelgrote camping met jaarplaatsen mogen (onder voorwaarden) wel stacaravans staan. Deze voorwaarden moeten exact worden uitgewerkt in het desbetreffende bestemmingsplan (met begrenzings). Voorwaarden kunnen een maximum oppervlakte beschrijven, maar ook dat de stacaravan mobiel moet blijven, in één dag weg kan zijn en geen bijgebouwen heeft. Op kleine campings mogen geen stacaravans staan.

8. Beleidsadviezen:

- *Gelegenheid bieden aan initiatieven voor twee à drie middelgrote campings om keuzemogelijkheden aan de toerist te bieden en ter versterking van het recreatieve aanbod en de economische spin off die deze met zich meebrengt. Op deze campings moet een combinatie van toeristische en vaste plaatsen geboden worden, met ruimte voor trekkershutten en voorzieningen en jaarronde kampeermogelijkheden.*
- *Gelegenheid bieden aan maximaal vijf kleine campings met alleen toeristische plaatsen en beperkte voorzieningen. Deze campings zijn alleen in het seizoen (15 maart t/m 31 oktober) geopend en er mogen geen stacaravans geplaatst worden. Deze optie is ook geschikt voor minicampings die willen uitbreiden.*

4.3.2 Minicampings

In de nieuwe zonering wordt aangegeven dat bijna overal mogelijkheden zijn voor minicampings, met uitzondering van de uiterwaarden (zie zonering kaart blz. 10). Het gebied wordt hiermee verruimd. Minicampinghouders die in het verleden minder plaatsen mochten houden, kunnen een aanvraag voor uitbreiding indienen. Bij elke aanvraag wordt bekeken hoe de camping ingepast kan worden in het landschap en hoe de relatie is tot monumenten en cultuurhistorie, flora en fauna. Op basis hiervan kan het college beslissen om minder dan het maximaal aantal standplaatsen toe te kennen. Dit verschilt dus per aanvraag.

Kampeperiode

- Seizoen: minicampings alleen toegestaan gedurende de periode 15 maart t/m 31 oktober.
- Geen onderscheid meer tussen hoog- en laagseizoen (conform het collegebesluit van 6 juli 2004).

Aantal kampeermiddelen

Per verleende vrijstelling kan dit verschillen, afhankelijk van verschillende factoren, maar maximaal 15.

Soorten kampeermiddelen

Tent, tentwagens, kampeerauto, toercaravan. Om het extensieve karakter van minicampings te waarborgen wordt het plaatsen van stacaravans en bouwwerken niet toegestaan. Sanitaire voorzieningen moeten in principe in bestaande bebouwing gerealiseerd worden.

Landschap

Een minicamping dient met gebiedseigen aanplant te worden ingepast in het landschap. Uitloop in kwetsbare natuurgebieden moet worden voorkomen. Onjuiste inpassing in het landschap kan een weigeringsgrond zijn of een reden om minder dan het maximum aantal plaatsen toe te wijzen.

Vrijstelling

Een vrijstelling op naam van de aanvrager wordt gedurende een periode van 5 jaar verleend, met telkenmale de mogelijkheid tot een verlenging met 5 jaren.

9. Beleidsadviezen:

- *Bestemmingsplan buitengebied 1996 aanpassen zodat kamperen ook bij burgers mogelijk wordt (is reeds in procedure).*
- *Wanneer de wet (zoals te verwachten) meer ruimte gaat bieden wat betreft het maximum aantal kampeermiddelen op minicampings:
* het maximum aantal plaatsen op 25 te stellen.
* bij elke uitbreiding moet goed gekeken worden naar de relatie met landschap, monumenten en cultuurhistorie (een slechte invulling tot deze relatie kan een weigeringsgrond zijn voor uitbreiding).*
- *De zonering uit de ruimtelijke toekomstvisie gebruiken als onderligger voor minicampings, dus kleinschalige verblijfsrecreatie is in alle zones mogelijk met uitzondering van de uiterwaarden.*
- *De toestemming en hoeveelheid standplaatsen zijn afhankelijk van de landschappelijke inpassing, relatie tot monumenten en cultuurhistorie en het beleid zoals benoemd in de welstandsnota. Deze onderdelen*

kunnen bij een slechte inpassing als weigeringsgrond dienen.

4.3.3 Hotels

Uitbreiding van het hotelaanbod is wenselijk in de Gemeente Voorst. Op dit moment zijn er twee intenties (recreatiegebied Bussloo en Bowlingcentrum de Worp) waarmee het hotelaanbod in onze Gemeente Voorst voldoende ingevuld wordt. Toch is het wijs om nieuwe initiatieven kritisch te bekijken. Afhankelijk van economische haalbaarheid, locatie, werkgelegenheid, originaliteit en ruimtebeslag verdient het de aanbeveling om de mogelijkheden te onderzoeken. Voor ludieke hotels (bijvoorbeeld met een bepaald thema of speciale design) is er altijd ruimte in de markt.

10. Beleidsadvies: Initiatieven voor nieuwe hotels per geval bekijken.

4.3.4 Bed & Breakfast

Bed & breakfast is een populaire kleinschalige verblijfsvoorziening. Het gaat hier letterlijk om logies en ontbijt bij de particulier thuis in de bestaande woning. Op dit moment zijn er geen richtlijnen voor het houden van een bed & breakfast. In de Gemeente Voorst zijn er al diverse adressen.

11. Beleidsadviezen:

1. Gestreefd wordt om, waar nodig, in nieuwe bestemmingsplannen de volgende uitgangspunten planologisch te regelen door middel van een vrijstelling:

- Vestiging van B&B-accommodaties is in beginsel toegestaan in bestaande woonbebouwing in de gehele gemeente.*
- Er mogen maximaal drie kamers worden gebruikt, met een maximum van 8 slaapplekken.*
- Parkeren dient in beginsel op eigen erf te geschieden.*
- De activiteit mag niet leiden tot karakterverandering van het perceel/huis.*

2. Bed & breakfast activiteiten en recreatiewoningen bij particulieren gaan profileren onder één noemer, bijvoorbeeld: landelijk logeren in Voorst, maar kan ook regionaal opgepakt worden in de IJsselvallei.

4.3.5 Recreatiewoningen

Recreatiewoningen bij particulieren kunnen een welkome aanvulling zijn op het verblijfsrecreatieve product. Mogelijkheden voor recreatiewoningen kunnen gevonden worden in hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing of ter compensatie van sloop van onbruikbare agrarische bebouwing. Dit zal verder worden uitgewerkt in een te ontwikkelen nota over dit onderwerp en het zal een plaats moeten vinden in het nieuwe provinciale streekplan. Grootschalige bungalowparken en soortgelijke initiatieven zijn op dit moment niet op zijn plaats in de Gemeente Voorst. Het buitengebied wordt al voldoende versteend door de dorpsgroei (ruimtelijke toekomstvisie) en de ontwikkelingen in het Stedelijk Netwerk (bedrijventerreinen, woningbouw etc.). Bij de ontwikkeling van een campingbedrijf moeten wel mogelijkheden zijn voor trekkershutten of recreatiewoningen. Dit om het aanbod van de camping te vergroten, het seizoen te kunnen verlengen en de kans op permanente bewoning te verkleinen. De voorschriften hiervoor moeten duidelijk omschreven worden in het bestemmingsplan van het campingbedrijf om permanente bewoning te vermijden. Aangezien recreatiewoningen een economische meerwaarde kunnen hebben, het behoud van karakteristieke bebouwing kunnen waarborgen en er niet meer rood gewenst is in het buitengebied, is gekomen tot onderstaande beleidsadviezen.

12. Beleidsadviezen:

- In principe medewerking verlenen aan planherzieningen van initiatieven voor recreatiewoningen in bestaande bebouwing in het buitengebied. Welke mogelijkheden biedt het bestemmingsplan voor vakantiewoningen bij woningen (zowel agrarisch als woonbestemmingen). Nota ontwikkelen over hergebruik van agrarische gebouwen (bijvoorbeeld voor wonen, werken en recreatie).*
- Bakhuisconcept: stimuleren van recreatiewoningen in bestaande bebouwing bij particulieren.*
- Nieuwbouw bij recreatiewoningen niet toegestaan.*
- Zie ook bed en breakfast beleidsvoornemen (laatste punt).*

NB

Controle op permanente bewoning is heel belangrijk. Bij de ontwikkeling van bovengenoemde zaken moet bij het maken van bestemmingsplannen en voorschriften rekening gehouden worden met de handhaving hiervan. Als het grootschalige verblijfsrecreatie betreft, moet ook rekening gehouden worden met de consequenties voor de formatie die aan controles en toezicht vastzitten. Iedereen die een verblijfsrecreatieve voorziening biedt, is verplicht om een nachtregister bij te houden en is toeristenbelastingplichtig.

4.3.6 Kampeerautoplaatsen

Volgens verschillende kampeerauto-organisaties bestaat behoefte aan overnachtingsplaatsen buiten kampeerterrinen voor kampeerauto's. In de ons omringende landen zijn overnachtingsplaatsen voor kampeerauto's al jarenlang heel normaal, van zowel eenvoudige parkeerplaatsen tot overnachtingsplaatsen met alles erop en eraan. Veel gebruikers van kampeerauto's prefereren een plaats op een openbaar terrein buiten campings. Kampeerautobezitters zijn zowel in de zomer als in de winter op pad. Veel campings zijn alleen in de zomer geopend.

De kampeerauto, ook wel camper genoemd, wijkt qua flexibiliteit duidelijk af van alle ander vormen van recreatie. Dit "huis op wielen" bezit alle (overigens wettelijk voorgeschreven) voorzieningen om zich gedurende meerdere dagen en nachten zonder enig overlast te kunnen redden. Door de zelfredzaamheid van de kampeerauto is er vaak sprake van individuele en enigszins avontuurlijke aspecten.

13. Beleidsadvies: proef

Het voorstel is om bij wijze van proef een aantal locaties (twee tot vier) te zoeken voor het overnachten met kampeerauto's (maximaal twee per locatie) voor de proefperiode van twee jaren (2005 en 2006).

Toelichting proef

Na afloop van de proef kan een evaluatie plaats vinden, die antwoord geeft op de volgende vragen:

- Dient de overnachtingsplaats voor kampeerauto's gehandhaafd te blijven?
- Is het maken van extra voorzieningen gewenst?
- Is het creëren van meer overnachtingsplaatsen (locaties) gewenst?
- Zijn meer dan twee plaatsen per locatie gewenst?

Verder is het voorstel om de proef zo eenvoudig mogelijk te houden. Dit betekent dat er op de overnachtingsplaats geen extra voorzieningen worden getroffen. De overnachtingen worden gedurende de proef kosteloos en voor het overnachten wordt geen meldingsplicht ingevoerd. De Nederlandse Kampeerauto Club of Camperclub Nederland kunnen zorgdragen voor de plaatsing van een eenvoudig bord dat de overnachtingsplaats aanduidt. Ook kunnen de plaatsen opgenomen worden in de gids en op de site met "gereguleerde overnachtingsplaatsen".

Wettelijke mogelijkheden

Op dit moment is het overnachten buiten kampeerterrinen in onze gemeente niet toegestaan. De gemeenteraad kan echter mogelijkheden bieden voor het overnachten buiten kampeerterrinen door het vaststellen van een verordening op grond van artikel 15 van de Wet op de Openluchtrecreatie. Hoe het geregeld kan worden als de WOR verdwijnt is nog onduidelijk. Dit artikel stelt:

"Het is verboden ten behoeve van recreatief nachtverblijf kampeermiddelen te plaatsen of geplaatst te houden buiten kampeerterrinen, (...), behoudens voor zover bij verordening door de gemeenteraad afwijking van dit verbod is toegestaan voor het plaatsen of geplaatst houden van ten hoogste vijf kampeermiddelen gedurende korte perioden". De plaatsen mogen dus niet bij een reguliere of minicamping worden gerealiseerd. Om deze overnachtingsplaatsen mogelijk te maken zal de gemeenteraad een verordening moeten vaststellen.

4.4 Beleidsadviezen algemeen

Recreatie en Toerisme kan een belangrijke duurzame economische peiler zijn onder een leefbaar platteland. Het is dus belangrijk om duidelijk te maken dat de gemeente recreatie en toerisme als een belangrijk beleidsveld ziet.

14. Beleidsadvies: Recreatie en Toerisme opnieuw uitroepen tot speerpunt van (plattelands)beleid.

4.4.1 Kwantificering van recreatie en toerisme

Bij ontwikkeling van recreatie en toerisme gaat het om groei van het aantal bezoekers (recreanten / toeristen) in allerlei subsectoren, van bezoek aan Vliegveld Teuge tot wandelaars verspreid over het gebied van de gemeente Voorst. Om t.z.t. te kunnen constateren hoe succesvol het stimuleringsbeleid is geweest en om nog beter gericht nieuwe beleidsinitiatieven te kunnen ontwikkelen, is het noodzakelijk om op enigerlei wijze te kunnen beoordelen welke voortgang is geboekt.

15. *Beleidsadvies: Recreatie en Toerisme kwantificeren door in overleg met het platform recreatie en toerisme een meetsysteem op te zetten, waar onderstaande punten in opgenomen worden:*

- Waar beschikbaar, worden de huidige bezoekersaantallen van een aantal belangrijke bedrijven / subsectoren opgenomen.
- Voor de monitoring wordt een aantal categorieën met bijbehorende meetmethode (tellen, opgave van derden, schatten) gekozen waarop periodiek (bijv. jaarlijks) wordt geregistreerd.
- Jaarlijks ontvangt uw college een korte (getalsmatige) voortgangsrapportage waarin ambitie en voortgang met elkaar worden vergeleken.

5. COMMUNICATIE, UITVOERING EN FINANCIËN (FASE 4)

5.1 Rol van de gemeente

De gemeente kan verschillende rollen spelen in de verschillende ontwikkelingen:

Volgen – toekijken.

Stimuleren – initiatieven van derden ondersteunen (financieel en/of facilitair)

Initiëren – zelf initiatief nemen om tot ontwikkeling te komen, eventueel door een ander uitgevoerd.

Realiseren – zelf uitvoeren, kan ook op initiatief van een andere partij.

5.2 Platform recreatie en toerisme

Het platform recreatie en toerisme is opgericht in 1997 en nu officieel overlegraad van het college.

Het houdt zich bezig met het vormgeven (in de ruimste zin van het woord) aan de ontwikkeling van recreatie en toerisme in de gemeente Voorst en staat regelmatig aan de basis van toeristisch-recreatieve projecten in de Gemeente Voorst. Het platform kan (gevraagd) advies uitbrengen aan het college van burgemeester en wethouders over beleidsvoornemens en verder kan het platform gevraagd en ongevraagd aanbevelingen doen over onderwerpen in relatie tot recreatie en toerisme. Alle leden van het platform nemen zitting op persoonlijke titel en participeren zonder last of ruggespraak.

5.3 VVV

De VVV Gemeente Voorst behoort nu tot de regio-VVV: VVV Veluwe IJsselvallei. Deze regio bestaat uit de gemeenten Apeldoorn, Epe, Heerde, Brummen en Voorst. De VVV houdt zich bezig met publiciteit en promotie van het toeristisch-recreatieve product maar is ook vertegenwoordigd in het platform recreatie en toerisme.

Gezien de ervaring die de VVV heeft als ook de vele contacten die de VVV onderhoudt, kan zij actief meedenken over gewenste veranderingen en ontwikkelingen in het toeristisch-recreatieve product. Het zojuist opgerichte Veluws Bureau voor Toerisme (VBT) zal verantwoordelijk worden voor beleidsmatige en strategische ontwikkelingen, waarbij de verschillende VVV's het operationele gedeelte op zich nemen.

De raad van de Gemeente Voorst heeft in 2004 besloten de financiële bijdrage aan het VBT niet als prioriteit te zien en derhalve niet op te nemen in de programmabegroting. De gemeente en de VVV hebben bepaalde afspraken over de prestaties die geleverd worden voor de subsidie. Als de VVV besluit een aantal taken uit te besteden (bijvoorbeeld aan het VBT) dan staat het de VVV vrij om gelden daarvoor aan te wenden. Deze keuze kan de VVV dus maken, als maar aan de voorwaarden van de subsidie wordt voldaan (waaronder bijvoorbeeld het houden van een VVV-kantoor in de Gemeente Voorst).

5.4 Middelen

De ambities in deze nota zijn opgesteld, met onderstaande financiële uitgangspunten:

- Inzet beleidsmedewerker recreatie en toerisme, 24 uur per week.
- Beschikbare financiële middelen:
  - Opbrengst van de toeristenbelasting verminderd met de perceptiekosten € 27.255,- (netto-opbrengst in de begroting van 2004).
  - Subsidie aan de VVV € 63.350,- (bijdrage 2004, dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd).
  - Bijdrage aan fietsvoetveer € 13.000,- (bijdrage 2004, dit bedrag wordt jaarlijkse geïndexeerd).

5.5 Overzicht beleidsvoornemens, planning en rol van de gemeente

<u>Beleidsadvies</u>	<u>Planning</u>	<u>Rol gemeente</u>
1. <u>MOB-complex</u> Wanneer het MOB-complex vrijkomt zal deze locatie de functie van verblijfsrecreatie krijgen.	2005 – 2006	realiseren
2. <u>Evenementenbeleid</u> Een nota evenementenbeleid ontwikkelen.	2005	initiëren en/of realiseren
3. <u>Fietsen</u> Fietsknooppuntensysteem in de Gemeente Voorst ontwikkelen. Benodigde gelden worden opgenomen in de programmabegroting.	2005 – 2006	initiëren
4. <u>Paardensport</u> Ruiter- en koetsiersroutes realiseren door uitvoering te geven aan het projectplan. De kosten hiervoor opnemen in de programmabegroting van 2006.	2006 – 2007	stimuleren en/of initiëren
5. <u>Wandelen</u> Initiatieven van burgers blijven ondersteunen (financieel en	doorlopend	stimuleren en/of

facilitair) om het wandelnetwerk in de Gemeente Voorst uit te breiden.		realiseren
6. <u>Watersport</u> Haalbaarheid laten onderzoeken door kanospecialist om een kanonetwerk in de gemeente Voorst te kunnen ontwikkelen (hetzelfde traject volgen als bij de ruiter- en koetsiersroutes).	2005 – 2006	stimuleren en/of initiëren
7. <u>Kleinschalige dagrecreatie</u> Positieve grondhouding tegenover kleinschalig recreatieve ontwikkelingen, conform ruimtelijke toekomstvisie.	doorlopend	stimuleren
8. <u>Kamperen</u> <ul style="list-style-type: none"> • Gelegenheid bieden aan initiatieven voor twee à drie middelgrote campings om keuzemogelijkheden aan de toerist te bieden en ter versterking van het recreatieve aanbod en de economische spin off die deze met zich meebrengt. Op deze campings moet een combinatie van toeristische en vaste plaatsen geboden worden, met ruimte voor trekkershutten en voorzieningen en jaarronde kampeermogelijkheden. • Gelegenheid bieden aan maximaal vijf kleine campings met alleen toeristische plaatsen en beperkte voorzieningen. Deze campings zijn alleen in het seizoen (15 maart t/m 31 oktober) geopend en er mogen geen stacaravans geplaatst worden. Deze optie is ook geschikt voor minicampings die willen uitbreiden. 	doorlopend	stimuleren
9. <u>Minicampings</u> <ul style="list-style-type: none"> • Bestemmingsplan buitengebied 1996 aanpassen zodat kamperen ook bij burgers mogelijk wordt (is reeds in procedure). • Wanneer de wet (zoals te verwachten) meer ruimte gaat bieden wat betreft het maximum aantal kampeermiddelen op minicampings: <ul style="list-style-type: none"> * het maximum aantal plaatsen op 25 te stellen. * bij elke uitbreiding moet goed gekeken worden naar de relatie met landschap, monumenten en cultuurhistorie (een slechte invulling tot deze relatie kan een weigeringsgrond zijn voor uitbreiding). • De zonerings uit de ruimtelijke toekomstvisie gebruiken als onderligger voor minicampings, dus kleinschalige verblijfsrecreatie is in alle zones mogelijk met uitzondering van de uiterwaarden. • De toestemming en hoeveelheid standplaatsen zijn afhankelijk van de landschappelijke inpassing, relatie tot monumenten en cultuurhistorie en het beleid zoals benoemd in de welstandsnota. Deze onderdelen kunnen bij een slechte inpassing als weigeringsgrond dienen. 	2004/2005 2005 e.v.	realiseren realiseren
10. <u>Hotels</u> Initiatieven voor nieuwe hotels per geval bekijken.	doorlopend	stimuleren

<p>11. <u>Bed&Breakfast</u></p> <p>1. Gestreefd wordt om, waar nodig, in nieuwe bestemmingsplannen de volgende uitgangspunten planologisch te regelen door middel van een vrijstelling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vestiging van B&B-accommodaties is in beginsel toegestaan in bestaande woonbebouwing in de gehele gemeente. • Er mogen maximaal drie kamers worden gebruikt, met een maximum van acht slaapplaatsen. • Parkeren dient in beginsel op eigen erf te geschieden. • De activiteit mag niet leiden tot karakterverandering van het perceel/huis. <p>2. Bed & breakfast activiteiten en recreatiewoningen bij particulieren proberen te profileren onder één noemer, bijvoorbeeld: landelijk logeren in Voorst, maar kan ook regionaal opgepakt worden in de IJsselvallei of op de Veluwe.</p>	<p>2004 – 2005</p> <p>2005</p>	<p>realiseren</p> <p>stimuleren, initiëren en/of realiseren</p>
<p>12. <u>Recreatiewoningen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • In principe medewerking verlenen aan planherzieningen van initiatieven voor recreatiewoningen in bestaande bebouwing in het buitengebied. Welke mogelijkheden biedt het bestemmingsplan voor vakantiewoningen bij woningen (zowel agrarisch als burger). • Bakhuisconcept: stimuleren van recreatiewoningen in bestaande bebouwing bij particulieren. • Nieuwbouw bij recreatiewoningen niet toegestaan. • Zie ook bed en breakfast beleidsvoornemen (laatste punt). • Nota ontwikkelen over de hergebruik van agrarische gebouwen (bijvoorbeeld voor wonen, werken en recreatie). 	<p>doorlopend</p> <p>2005</p>	<p>stimuleren</p>
<p>13. <u>Kampeerautoplaatsen</u></p> <p>Het voorstel is om bij wijze van proef een aantal locaties (twee tot vier) te zoeken voor het overnachten met kampeerauto's (maximaal twee per locatie) voor de proefperiode van twee jaren (2005 en 2006).</p>	<p>2005/2006</p>	<p>stimuleren, initiëren en/of realiseren</p>
<p>14. <u>Algemeen</u></p> <p>Recreatie en Toerisme opnieuw uitroepen tot speerpunt van (plattelands)beleid.</p>	<p>2004 e.v.</p>	<p>initiëren</p>
<p>15. <u>Algemeen</u></p> <p>Recreatie en Toerisme kwantificeren door in overleg met het platform recreatie en toerisme een meetsysteem op te zetten, waar onderstaande punten in opgenomen worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waar beschikbaar, worden de huidige bezoekersaantallen van een aantal belangrijke bedrijven / subsectoren opgenomen. • Voor de monitoring wordt een aantal categorieën met bijbehorende meetmethode (tellen, opgave van derden, schatten) gekozen waarop periodiek (bijv. jaarlijks) wordt geregistreerd. • Jaarlijks ontvangt uw college een korte (getalsmatige) voortgangsrapportage waarin ambitie en voortgang met elkaar worden vergeleken. 	<p>2004/2005 e.v.</p>	<p>initiëren</p>